

P. KUŠAN, hotel *Plat* u Platu kraj Cavtata

BIBL.: *Ars et artifex*, Zagreb 1941; *Likovna djela u zgradi Ministarstva nastave*, Zagreb 1942; *Vilko Šeferov*, Zagreb 1973; *Delacroix*, Forum 1970, 10–11; *Moderna skulptura u Hrvata*, ibid., 1980, 1–2; *Munch i moderni ekspresionizam*, ibid., 1981, 1–2; *Imago mundi*, Zagreb 1982.

LIT.: T. Maroević, Vladislav Kušan: *Imago mundi*, ŽU, 1983, 35.

D. Hč.

KUŠANIĆ, Ivo, karikaturist i crtač (Zagreb, 9. V. 1924). Završio Akademiju u Zagrebu. Objavljivao karikature u »Kerempuhu«, »Vjesniku«, »Politici« i »Ježu«. Bio je glavni crtač u crtanim filmovima *Susret u snu*, *Strašilo* i *Lažni kanarinac* (produkcija »Zagreb filma«, 1957–58). Od 1962. živi u Beogradu, gdje osniva Studio animiranog filma pri Kulturnom centru grada, u kojemu kao redatelj i glavni crtač radi filmove *Rampa* i *Konferencija* (1966).

LIT.: D. Horvatić, Ples smrti – antologija hrvatskog humora, Zagreb 1975. – R. Munitić i Z. Sudović, Zagrebački krug crtanog filma, Zagreb 1978.

D. Hč.

KUTI, selo u Boki kotorskoj. Crkva Sv. Tome (u ruševinama) bila je jednobrodna građevina iz XI. st. Apsida je iznutra polukružna a izvana pravokutna oblika. Unutrašnje plohe bile su raščlanjene s dva para plitkih lezena, koje su formirale tri zidna odnosno svodna polja. U svakom zidnom polju bila je po jedna plitka, lučno presvođena niša, a po sredini još jedna polukružna niša, koja se, što je manje uobičajeno, pojavljuje i na zap. zidu. Tlocrt crkve Sv. Tome vrlo je blizak tlocrtu Sv. Mihajla u Stonu, a

KUTI, plutej iz crkve Sv. Tome. Herceg-Novi, Zavičajni muzej

prigodom istraživanja pronađeni su ostaci zidnih slika (XI–XII. st.) i ranoromanički plutej ukrašen stiliziranim figuralnim motivima.

LIT.: J. Kovačević i J. Pušić, Iskopavanja na ruševinama crkve Sv. Tome u Kutima – Boka Kotorska, Arheološki pregled (Beograd), 1959, 1. – T. Marasović, Prilog morfološkoj klasifikaciji ranosrednjovjekovne arhitekture u Dalmaciji, u knjizi: *Prilozi istraživanju starohrvatske arhitekture*, Split 1978.

R.

KUTINA, gradić podno Moslavačke gore. Do dolaska Turaka (sred. XVI. st.) važno mjesto u Moslavini. Od srednjovj. grada kao i od utvrde Blodyn (Balatin ili Plovdin) *J* od Kutine ostala su gradišta opasana šancima. S od Kutine ostaci su *Kutinca grada*: na brijegu dva čunja, od kojih je svaki opasan dubokim opkopom. – U Kutini se spominje župa 1334. i 1364. s crkvom Svih Svetih, a 1488. s crkvom Sv. Katarine. Iz Sv. Jelene od Podborja potječe nadgrobna ploča Stjepana de Décse iz 1462. Današnju baroknu župnu crkvu Marije Snježne dali su podići grof Karlo Erdődy i njegova žena (1729–69). To je jednobrodna građevina sa zvonikom pred glavnim ulazom; okružena je zidom koji na jednome dijelu ima trijem s dvjema zaobljenim kulama. Jednostavna vanjšina crkve odudara od bogatosti izvedene unutrašnjosti. Svod i zidovi ukrašeni su štukom i zidnim iluzionističkim slikama, koje je izveo Josip Görner 1779. Među figuralno bogatom drvenom opremom (oltari; propovjedaonica, oko 1760; orgulje, oko 1777), ističe se glavni oltar koji zaprema cijelo svetište (oko 1746). »Božji grob« s kulisama ima oblik male barokne pozornice. U Erdődyjev dvorac (pregrađen 1895) smješten je Muzej Moslavine (arheol., pov. i etnograf. odjel).

LIT.: D. Iveković, Rezultati sondažnih arheoloških istraživanja na području Moslavine, Zbornik Moslavine, Kutina 1968, str. 369–372. – J. Buturac, Kutina, Zagreb 1977. – Horvat – Matejčić – Prijatelj, Barok. – J. Meder, Orgulje u Hrvatskoj, Zagreb 1992. A. Ht.

KUTJEVO, gradić *SI* od Požege. U okolici neolitičko naselje, rim. nalazi i ugarski denari iz XV. i XVI. st. Još oko 1700. stajale su tu ruševine cistercitskoga samostana (*Abbatia B. M. V. de Gotho* iz 1232). Posjed pripada od 1700. isusovcima. Oni su 1725. sagradili jednokatnu rezidenciju (oko nje park) i uz nju crkvu Sv. Marije (sada župna crkva). U njoj su barokni oltari i propovjedaonica, kasnorenesansna slika *Bl. Dj. Marija s djetetom* i oltarna slika Sv. Franje Saleškoga, rad A. Cebeja (1759). Blizu crkve su veliki barokni vinarski podrumi.

LIT.: J. Lentić-Kugli, Oltarska pala Antuna Cebeja u Kutjevačkoj župnoj crkvi, Vijesti MK, 1970, 5. – Horvat – Matejčić – Prijatelj, Barok.

A. Ht.

KUTSCHERA VON WOBORSKY, Oswald, austr. povjesničar umjetnosti (Prag, 23. III. 1887 – Beč, 8. IV. 1922). Studirao povijest umjetnosti u Beču (M. Dvořák); najviše je istraživao umjetnost tal. baroka. Dva rada posvetio je umjetnosti u Dalmaciji: doktorsku tezu o trogirskoj katedrali (*Der Dom zu Traù*, Wien 1911) i studiju o renesansnome reljefu Sv. Ivana na ogradi crkve Sv. Jere na Marjanu u Splitu (*Das Giovanninorelief des Spalatinen Vorgebirges*, Jahrbuch CC, 1918).

R.

KUZMAN, Mijo, naivni kipar (Otočka kraj Koprivnice, 20. IX. 1910). Po zanimanju mlinar. Modelira u drvu od 1969, od kada i izlaže. Njegovi jednostavni oštro rezani likovi psihološki su individualizirani, zaustavljeni u trenutku izražajna pokreta (*Glava srditog čovjeka*, 1966; *Mlinar nosi vreću*, 1970; *Umorni čovjek*, 1974). Samostalno izlagao u Požezi (1970), Koprivnici (1972, 1974), Čakovcu (1976), Splitu (1977) i Hlebinama (1973, 1979).

LIT.: M. Špoljar, Skulptura hlebinskog kruga (katalog), Hlebina 1982.

VI. Mč.

KUZMIK, Ivan, naivni slikar i kipar (Duga Resa, 6. VIII. 1903 – Zagreb, 20. X. 1971). Nakon umirovljenja (1962) počeo se baviti slikarstvom i skulpturom. Izložbe njegovih radova održane su u Zagrebu 1964, 1965, 1969. i 1972.

KUZMICA, selo blizu Pleternice u Požeškoj kotlini. U baroknoj kapeli Sv. Kuzme i Damjana kasnogotička kadionica i korske klupe s rezbarenim ornamentima hrskavice (druga pol. XVII. st.).

KUZMINEC, selo u okolici Koprivnice. Župna crkva Sv. Kuzme i Damjana spominje se od 1334; god. 1659. nalazila se unutar kaštela koji je bio okružen jarkom. U današnjoj jednobrodnoj crkvi oslikao je svodove i stijene vješt majstor na kasnobarokni iluzionistički način. Freske se spominju od 1787.

KUZMINEC VETERNIČKI, selo kraj Mihovljana u Hrvatskome zagorju. Na osami se nalazi kapela Marije Magdalene (oko 1677). Na svetište, koje ima trostrani završetak, naslanja se sakristija. Pred gl. pročeljem (s gotičkim dovratnikom i zidnom slikom iz 1777) dograđen je otvoreni trijem s kaseti-

KUTINA, unutrašnjost crkve Marije Snježne

ranim tabulatom; u trijemu je kamena propovjedaonica. Usred krovišta kapele izdiže se tornjić.

LIT.: *Gj. Szabo*, Spomenici kotara Krapine i Zlatar, VJHAD, 1913—14, 13, str. 176—178. — *Isti*, Kroz Hrvatsko Zagorje, Zagreb 1939. — *A. Horvat*, Između gotike i baroka, Zagreb 1975.

KVARTE, selo kraj Perušića u Lici. Pronađeni su mnogi ostaci iz rim. doba (natpisi, mozaik, kamena urna, olovne cijevi i dr.). Pretpostavlja se da se tu nalazilo rim. naselje *Epidotium*. U blizini naselja nalaze se ruševine srednjovj. Štitar-kule.

M. KUZMAN, Pračovjek kopa